

[Elgaard.]

dommene i den forløbne tid, ikke mindst i de sidste 7—8 år, har været ude for en udnyttelse både af det ene og det andet anlæg og af selve bygningerne, som har betydet en forringelse af ejendommene. Det vil altså sige, at den nationalformue, man i dag opgør som stående i Danmarks byers faste ejendomme, i virkeligheden burde nedskrives med et betydeligt beløb. Når man fæstner opmærksomheden på de vilkår, hvorunder byggeriet i øjeblikket foregår i Danmark, ser man, at leverandørerne af materialer, at håndværkerne, at bygningsarbejderne i det hele taget får deres tilgodehavende, får deres løn efter den i det danske samfund foregåede prisstigning. Men husejerne, de skal ikke have noget, de skal være restriktionsbundne, det har de nu været i en række år, men de skal efter forslaget være det endnu skarpere i den kommende tid.

Jeg vil også gerne til den højtærede minister gøre en bemærkning vedrørende det ventede prisfald. Ministerens bemærkning undrer mig i nogen grad, da hele regeringens politik jo følger den modsatte linie. Det er mig ikke bekendt, hvor den højtærede regering har sat kræfterne ind på at begrænse omkostningsniveauets stigning, bortset altså fra huslejen. Det ville være interessant, om den højtærede minister kunne meddele folketinget, at regeringen vil tage en sådan opgave på sig i den kommende tid, og give oplysning om, hvordan man vil løse den.

I tilslutning til det, jeg sagde vedrørende de 23 000 manglende lejligheder, skal jeg bemærke, at et medlem af embedsmandsudvalget, nemlig kommitteret Jørgen Dich, mener, at bolignøden kan afskaffes i løbet af et års tid eller så, og hvis regeringen og den højtærede boligminister har samme opfattelse, vil jeg gerne spørge den højtærede minister, hvorfor han så ikke i stedet for dette lovforslag forelagde et forslag, der slækkede restriktionerne i stedet for at skærpe dem. Vi har jo hørt nogle gange også fra denne talerstol, at også denne regering vil have de krigsfødte restriktioner afviklet, og hvis situationen på boligmarkedet ikke er værre end her skildret, måtte det altså være indenfor rækkevidde at gå en sådan vej.

Jeg må forøvrigt sige, at jeg frygter for en langvarig bolignød, og denne frygt begrundes bl. a. ved, at ministeren i sit forslag praktisk talt skyder de private bygherrer til side. De må tage det forelagte lovforslag som en krigserklæring, og det vil de sikkert også gøre. Siden 1939 har husejerne fundet sig

i mange indskrænkninger i deres rettigheder. Man har trøstet dem med, at det var midlertidigt, og de har måttet finde sig deri. Nu skal de midlertidige bestemmelser imidlertid gøres permanente. Man har lov til at sige: moren har gjort sin pligt, moren kan gå. Jeg vil gerne minde om, selvom det vil lyde ilde i visses øren, at husejerne dog har betalt høje krigsforsikringsbidrag, de har bygget beskyttelsesrum, de har betalt grundskatter og andre skatter af deres ejendom. De har haft en betydelig risiko og har ikke som alle andre befolkningsgrupper fået dækning for prisstigningen. Det sociale byggeri støtter sig jo i høj grad til staten. De forskellige former, hvorunder der ydes støtte til byggeriet, udnyttes vel stort set af det sociale byggeri. Jeg har intet at indvende mod socialt byggeri, men jeg og mit parti ville unægtelig sætte pris på, at man skabte mulighed for, at også andre kunne deltage i byggeriet.

Den højtærede minister udtalte ved lovforslagets fremsættelse, at retsforholdet mellem ejer og lejer havde slagside til gunst for udlejerne. Det kan jeg ikke være enig med den højtærede minister i og slet ikke i betragtning af de vilkår, der er budt udlejerne i den sidste halve snes år. Men, sagde ministeren, nu skulle der tages tilbørligt hensyn til begges interesser. Det lyder jo fortrøstningsfuldt. Desværre kan det efter min bedømmelse ikke være ved det foreliggende lovforslag, der skal tages et sådant hensyn, idet jeg tror, at dette lovforslag med rette kan betegnes som et 100 percents lejerinteressesforslag. Jeg har i et eller andet blad — jeg husker ikke hvilket — læst en udtalelse af den tidligere kommunistiske folketingsmand Leth Mouritzen om, at hvis den højtærede ministers forslag gennemføres, vil der ingen opgaver blive for lejerforeningerne i den kommende tid. Denne udtalelse synes jeg bekræfter min opfattelse af forslaget karakter.

Jeg havde ventet, at den højtærede minister havde haft en mere alsidig og positiv indstilling i dette vigtige spørgsmål. At gennemføre huslejestop for alle lejligheder er jo et indgreb af uhyre omfang. Man ensretter ved forslaget fuldstændigt både byggeriet og lejeforholdet. Man kvæler enhver mulighed for folk, som bygger for midler, de selv skaffer tilveje, og som i nogle år har haft mulighed for at tage en lidt højere leje for at få nedskrevet de store byggeomkostninger. Sådanne folk spændes ud. Jeg mener at have lov til at sige til ministeren, at lovforslaget på et par områder er et brud på givne løfter overfor de